

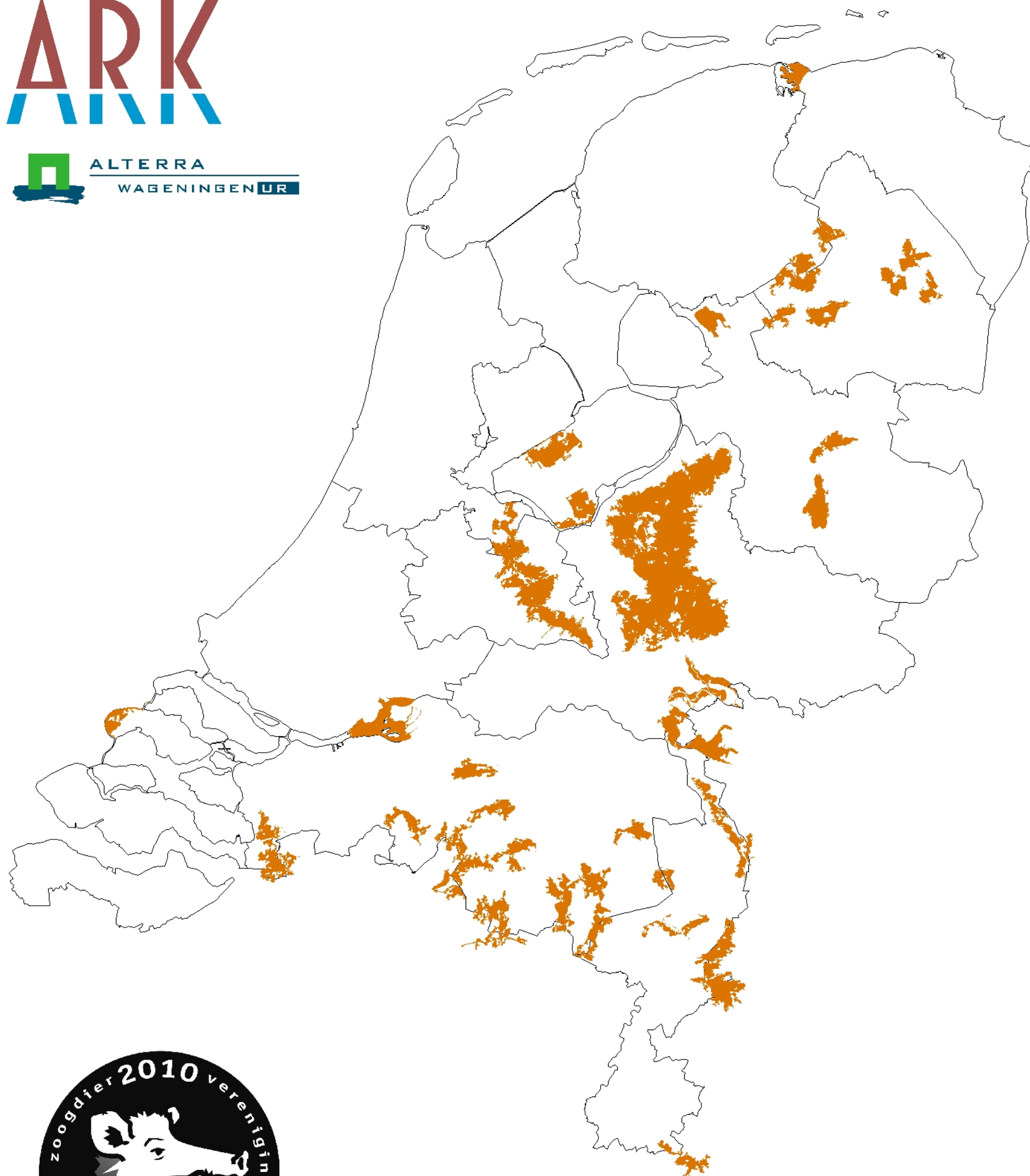
Kansenkaart wild zwijn

ZOOGDIER
VERENIGING

ARK

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Kansenkaart wild zwijn in Nederland - toelichting

Waarom een kansenkaart?

Het wild zwijn (*Sus scrofa*) wordt in Nederland formeel enkel getolereerd in twee natuurgebieden: Veluwe en Nationaal Park De Meinweg (Limburg). In de praktijk worden wilde zwijnen ook buiten deze gebieden aangetroffen, ondanks het vigerende 'nulstandbeleid'. Vanuit het wild zwijn gezien is dit verklaarbaar, omdat meer delen van het land op voorhand ecologisch geschikt lijken. Sterker nog, gezien vanuit het oogpunt van het wild zwijn biedt vrijwel geheel Nederland geschikt leefgebied, uitgezonderd de slecht bereikbare Waddeneilanden. Vanuit de maatschappij zou dit op veel weerstand stuiten, gezien de ervaren schade en overlast. Middels deze kansenkaart willen de Zoogdiervereniging, ARK en Alterra-WUR een discussie op gang brengen over welke gebieden wel kansen kunnen bieden aan het wild zwijn. Uiteraard rekening houdend met diverse belangen. In verschillende stappen wordt Nederland 'afgepeld' tot de geschikte leefgebieden overblijven.

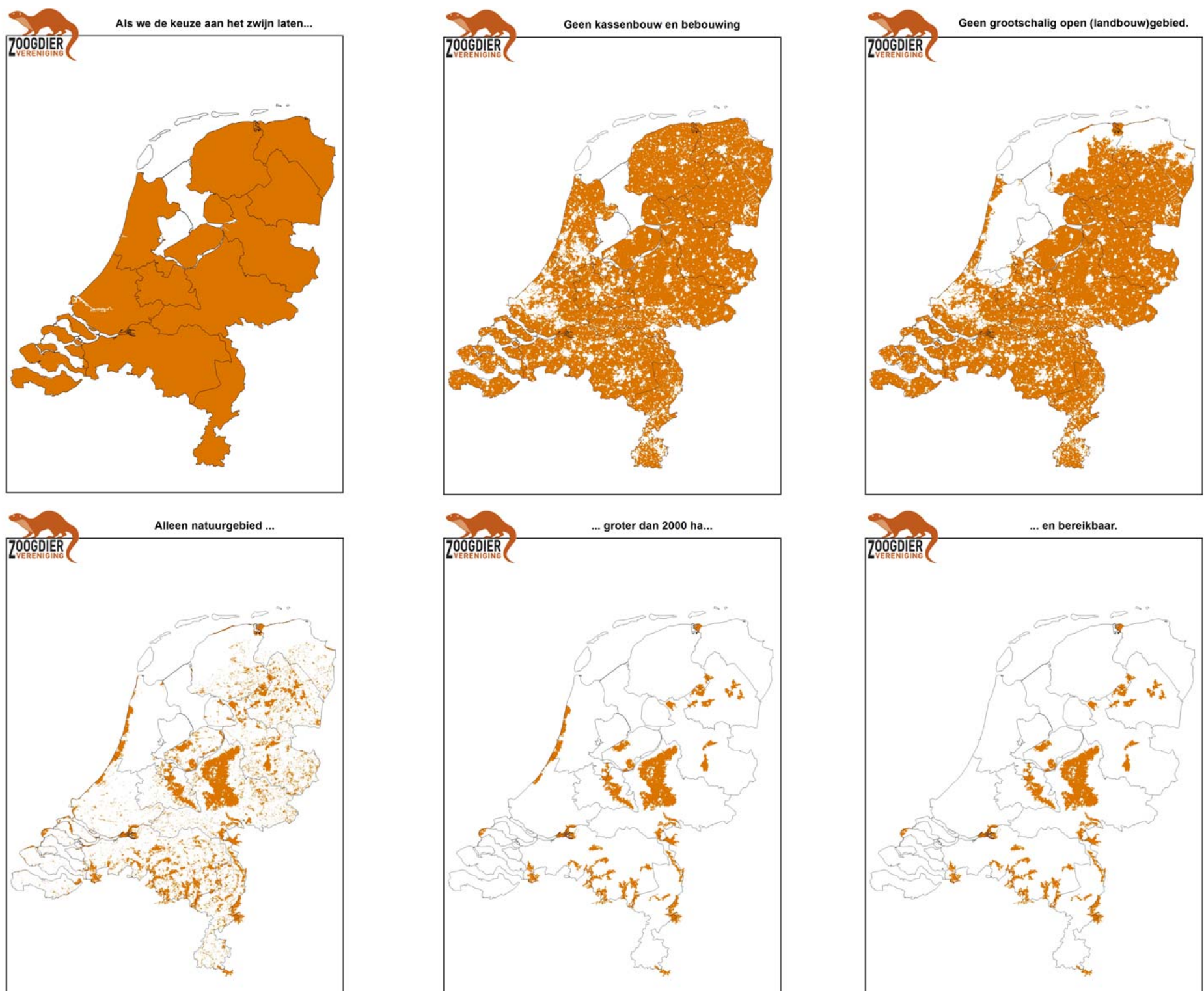
Kansen zoeken

Het wild zwijn handhaaft zich in het buitenland tot in stedelijke gebieden. Een bekend voorbeeld hiervan is Berlijn. Toch gaat het te ver om de bebouwde omgeving, inclusief de glastuinbouw en bedrijventerreinen, te bestempelen als leefgebied voor het wild zwijn. Daarnaast zijn er grootschalige open veenweide- en zeekleigebieden, waar buitenproportionele overlast is te verwachten doordat deze gebieden slechts marginaal geschikt zijn. Dit geldt ook voor de daarin gelegen natuurgebieden. Het laten 'afvallen' van deze gebieden waren dan ook de eerste stappen in het maken van deze kansenkaart. Wat resteert, kan worden gezien als een 'bruto-zoekgebied'.

Het is legitiem om het wild zwijn met name ruimte te bieden in natuurgebieden. Zowel bestaande oudere natuurgebieden als nieuwe natuur in bijvoorbeeld de uiterwaarden. Deze natuurgebieden moeten wel voldoende robuust zijn en de juiste eigenschappen hebben, om als kerngebied te kunnen fungeren. Bij deze kansenkaart is 2000 hectare aangehouden als minimumoppervlak van een natuurgebied en er moet voldoende bos aanwezig zijn voor voedsel en rust. Wanneer in de naastgelegen (landbouw)gebieden het nulstandbeleid wordt gehandhaafd, hebben deze natuurgebieden een voldoende omvang. Het laatste gehanteerde criterium is de bereikbaarheid: zijn wilde zwijnen in staat om een gebied op eigen kracht te bereiken?

Hoe verder?

Met deze kansenkaart is de discussie nog zeker niet beslecht. Het wordt ten sterkste aanbevolen om op provinciaal niveau een grondige analyse van knelpunten en oplossingen uit te voeren. Knelpunten kunnen onder meer worden gevonden in de landbouwsector: op welke plaatsen worden scharrelvarkens gehouden, waarbij de kans op overdracht van ziektes reëel is? En, waar zijn lokaal teelten van kwetsbare gewassen? Daarnaast is er het risico op verkeersslachtoffers: hoe verhoudt een zwijnenpopulatie zich met het lokale wegennet? Vaak zijn oplossingen beschikbaar, maar deze moeten wel tijdig in beeld worden gebracht. Op deze manier kunnen problemen en een afnemend draagvlak worden voorkomen.

Colofon

Deze kansenkaart is op 10 november 2010 gepresenteerd tijdens een symposium in het kader van het 'Jaar van het wild zwijn'. De kansenkaart is gemaakt door de Zoogdiervereniging¹, ARK² en Alterra-WUR³.

Jasja Dekker¹, Stefan Vreugdenhil¹, Geert Groot Bruinderink^{1,3} en Leo Linnartz²

Het Prins Bernhard Cultuurfonds heeft de kansenkaart financieel mogelijk gemaakt.

